

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

286. Quales condiciones habere debeat dispensatio super defectu natalium, ut sit valida.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Questio 285. Num Prælati regulares cum suis in isto genere dispensare possint?

Respondeo negativè. Imprimis non potestate ordinaria, ut patet, dein nec privilegio; si enim ex eo, quòd habeant privilegium, dispensandi cum suis super defectu natalium, ex quacunque copula nefaria is processerit, non habeant eo ipso privilegium dispensandi cum filiis legitimis suorum, ut succedant immediatè patri in beneficio vel Prælatura (sunt enim distincta, & diversæ speciei hæc privilegia, juxta quòd diversæ sunt inhabilitates, quas respiciunt, nempe una fundata in illegimitate; altera in ratione filiationis, seu quia filii sunt) multò minus habent privilegium dispensandi cum filiis illegitimis suorum, ut hi succedant patri in beneficio vel Prælatura. Pass. n. 290. Qui etiam num. seq. addit, quòd si decretum Trident. comprehenderet religiosos, non possent dispensare Prælati religiosi cum filiis suorum religiosorum, ut essent Prælati ejus conventus, in quo pater fuit Prælatus, aut etiam in tota Provincia, vel Ordine; imò, ut possent beneficium ullum exercere, vel chorum frequentare, aut unam Antiphonam cantare, cum Trident. veter. filios Clericorum ministrarunt, quòd cum juxta communem DD. non teneat, posse superiores cum talibus dispensare, non tantum ut admitti possint ad eundem, in quò pater fuit, Ordinem, sed & ad Prælaturas, quas pater non habuit.

Questio 286. Quales conditiones habere debeat dispensatio super defectu Natalium, ut sit valida?

1. Respondeo primò: ut sit data ex rationabili causa, si data est ab inferiore Papa (secus si data ab ipso Papa) hic enim non nisi ex concessione Papæ dispensat in hoc, Papa autem non concedit, ut inferiores sine causa dispensent. Lamb. p. 1. l. 2. q. 7. a. 11. num. 12. Garc. loc. cit. c. 2. num. 49. Castrop. tom. 1. tr. 5. d. 6. p. 8. num. 2. Lamb. d. 5. q. 16. adeòq; comprehenditur etiam legatus à latere. Castrop. loc. cit. Sanch. l. 8. de matrim. d. 87. num. 5. & alii passim contra Rodriq. in sum. c. 4. concl. 3. num. 5. Valebit nihilominus dispensatio, si inferior dispensans prudenter & bona fide credit esse justam causam dispensandi, postulante sic recta Ecclesiæ gubernatione ad excludendos scrupulos, & ne passim acta infringere sit necesse. Sanch. loc. cit. num. 8. Pass. cit. c. 25. de elect. num. 289. contra Castrop. loc. cit. num. 5. vel si est justa causa, etsi dispensans sine cognitione causæ dispense. Sanch. Pass. ll. cit. Armil. v. dispensatio. num. 14. Porro quæ causæ sint justæ dispensandi in illegimitate, certà regulà definiti nequit, refert earum plures, ex c. requisitis. 1. q. 7. & c. sciendum. d. 29. Sylv. v. dispensatio. Rebuff. cit. de dispens. super def. nat. l. num. 48. Castrop. loc. cit. num. 7. Neque eadem causa sufficit respectu cujuscunque defectus natalium; tantò enim difficiliùs dispensandum cum illegitimis, quantò turpiùs procreati. Sayr. de cens. l. 6. c. 11. num. 8. Pass. num. 288.

2. Secunda conditio est, ut expressa sint ad minimum in supplicatione, quæ de jure vel stylo Curia sunt exprimenda; quales sunt circumstantiæ, quæ per se spectant ad negotium, sive quæ per se factum reddunt turpius, & difficiliùs dispensabile, v. g. in præstate, num illegitimus sit ex adulterio,

uno vel utroque conjugato, an ex incestu in primò vel secundo gradu, vel alio remotiore, etiam affinitatis. An ex sacrilegio, puta Religiosis professis, Mirand. tom. 2. q. 1. a. 13. Tamb. l. cit. q. 16. n. 11. & q. 18. n. 4. Sanch. loc. cit. d. 21. num. 12. Felin. ad c. postulasti. num. 1. & plures alii, quos citat, sequiturque Pass. num. 290. neque juvat, bona fide ex ignorantia racuisse tale quid; quòd enim de jure exprimendum, ejus expressio est de forma & substantia. Sanch. & Pass. ll. cit. contra Sigism. à Bon. de Elect. dub. 75. n. 4. & Rodriq. p. 1. q. 13. a. 12.

3. Tertia conditio ad hoc ut valeat dispensatio pro speciali casu, est, ut eum distinctè exprimat; dispensatus enim in genere, v. g. ad Ordines, valet solum ad minimam speciem, v. g. ad Ordines minores, dispensatio ad beneficia paterna non valet, si ea sint curata. Pass. n. 291. dispensatus simpliciter super illegimitate nullà factà illius specificatione non intelligitur dispensatus, nisi super minima illegimitate, qualis est nati ex soluto & soluta. c. 1. de fil. presbyr. Pass. num. 297. tenetque hoc postremum, etiam in Regularibus, cum Prælatus regularis meritò difficiliùs moveri debeat, ut dispense cum illegitimo nato ex concubitu sacrilego, quàm ex simplice fornicatione. Peyr. in pralat. q. 2. c. 5. num. 145. Mirand. p. 2. q. 2. a. 13. Pass. loc. cit. contra Rodriq. loc. cit. num. 17. Leand. male citantes pro se Dianam. Item dispensatio ad majus non valet ad minus (nisi fortè minus à majore sit inseparabile, idque necessariò supponat; v. g. dispensatio ad Diaconatum valet etiam ad minores. Felin. in c. fin. de simon. n. 5. Hostiens. in c. postulasti. n. 12. Pass. nu. 294.) cum in dispensationibus non arguatur à paritate, vel majoritate rationis. Sayr. loc. cit. num. 16. Sanch. loc. cit. d. 1. num. 32. Surdus decis. 268. num. 20. Sic dispensatus ad Provincialatum non est dispensatus ad Priortatum. Pass. num. 295. contra Peyr & Lezan. ab eo citatos, multòque minus dispensatus ad unam Prælaturam regularem hoc ipso est dispensatus ad alias; idem contra Bordon. resol. 10. num. 21. Item dispensatus ad officia hujus Ordinis, non censetur dispensatus ad officia alterius Ordinis, ad quem transferitur, cum Superiores vi privilegiorum non dispensent, nisi pro eodem Ordine. Sanch. in Decal. l. 5. c. 5. n. 16. Peyr. ad constit. Julii 2. n. 88. Mirand. loc. cit. a. 4. & alii apud Pass. nu. 298. similiter dispensatus in religione ad officia & beneficia illius, non est dispensatus ad officia extra Ordine, sive in eo maneat, sive ab eodem ejiciatur. AA. iidem. sicut è contra dispensatus super irregularitate in saculo ad beneficia, non censetur post professionem dispensatus ad Prælaturas in Religione. AA. iidem; secus tamen quoad hoc ultimum censet Pass. n. 299. de eo, qui in saculo dispensatus esset à Papa, vel à Legato de latere ad omnia officia & beneficia; excipiendo tamen etiam Prælaturam insignem, & speciali notà dignam, v. g. Generalatum. Quin etiam licet dispensatio concepta per verba generalia, v. g. ad officia omnia regulariter loquendo debeat intelligi generaliter, ubi tamen clausula generalis ponitur post aliqua officia nominata, non extendatur ad majora nominatis. Peyr. l. ult. cit. num. 99. Strotius de off. Vicarii l. 2. q. 115. num. 10. apud Pass. num. 296.

4. Quarta conditio, ut voluntas dispensandi sit sufficienter demonstrata, dum nimirum non verbis aut scripto, sed facto sit dispensatio; uti ea sufficienter demonstratur, dum Superior habens potestatem

statem

statem & causam dispensandi rationabilem, & notitiam illegitimitatis, promouet illegitimum ad beneficium vel prelaturam. Sanch. de matrim. l. 8. d. 4. num. 23. Suar. tom. 5. in 3. p. d. 41. l. 3. num. 4. Pass. num. 301. Verumque id est in utroque foro. AA. iidem. Sayr. loc. cit. l. 7. c. 14. num. 12. nisi quod in foro externo debeat dispensatio constare de illegitimitate, & causa rationabili per probationes in eo foro legitimas & sufficientes. Pass. num. 303. Item verum est, etiam si Pontifex ipse promoveat ralem; etsi enim is sine iusta causa dispense valde, quia tamen sic non dispensat licite, presumi non debet dispensatus sine iusta causa. Pass. num. 304.

Quaestio 287. In quo differat legitimatio a dispensatione cum illegitimo?

Respondeo: quod legitimatio habiliter illegitimum universaliter ad omnia iura, a quibus de iure scripto civili vel canonico repellatur; dispensatio autem ad quaedam solum. Azor. 2. p. l. 2. c. 14. q. 1. Tusc. l. c. concl. 220. Item quod legitimatio fit late interpretanda, dispensatio stricte. Pass. num. 306. Porro legitimatio civilis facta a Principe laico non valet ad functiones spirituales & Ecclesiasticas. Suar. tom. 5. d. 50. f. 3.

Quaestio 288. An Electio vel promotio illegitimi non dispensati ad beneficia & praelaturas sit ipso iure nulla?

Respondeo primo: in hoc sensu esse ipso iure nullam, quod ipso iure, siue iuribus id praecipientibus sit annullanda, & valide confirmari nequeat, nisi ab eo, qui super huiusmodi defectu natalium potest dispensare; hoc enim ad minimum probant textus supra adducti, & ille praecipue c. 1. & c. fin. de fil. Presbyt. illegitimi beneficium nullatenus habent.

2. Respondeo secundo: probabile est, esse in ipso iure nullam, uti expresse tenent Nav. cons. 4. de fil. presbyt. & in sum. c. 25. nu. 127. Paris. de resign. l. 4. q. 4. num. 13. Peyr. in prael. q. 3. c. 5. num. 132. sicque evincere videtur eo nullatenus, utpote reddens & iudicans actum invalidum, & iure nullum. Sanch. l. 6. de matrim. d. 32. num. 7. & l. 5. in decalog. cap. 15. num. 17. Gratian. discip. forens. tom. 1.

r. 159. num. 18. Unde tenebitur illegitimus, etiam occultissimus, beneficium dimittere, si dispensationem impetrare nequit, quia invalidè promotus. Abbas in c. nisi cum pridem. de renunc. num. 16. Sayr. loc. cit. c. 10. num. 37. Azor. loc. cit. c. 4. q. 25. Peyr. loc. cit. num. 131. Nihilominus contrarium satis probabiliter defendit Pass. num. 311. & seq. ed quod cum nullitas actus ipso iure non sequatur ex natura ad prohibitionem superioris aut legis (multa enim facta tenent, quae fieri prohibentur. c. ad Apostolicam. de regul.) locum non habeat; nisi in iure exprimat (poena enim non irrogatur, nisi expresse iure caveatur. Tusc. l. p. concl. 816. n. 4. Barb. axiom. 181. n. 7. in iure autem canon. dicta poena nullitatis ipso iure nullibi exprimat; nullus etiam textus existit, vi cuius declaretur vim significativam illius vocis nullatenus portare in ventre decretum irritans; negentque id ipsum Gloss. in Clem. unicam de sequest. possess. & Gloss. in Clement. unicam. de iure patronatus. Gemin. in c. quoniam. de immunit. Eccles. num. 7. Sylv. v. excommunicatio n. 6. citans Ang. Armil. & c. ad haec, odia sint restringenda, & in poenis benignior fieri debeat interpretatio. reg. in poenis. de reg. iuris in 6. praesertim ubi innocens punitur ob culpam alterius, uti punitur illegitimus ob culpam incontinentiae paternae. Quibus tamen etiam non obstantibus tenet Pass. n. 314. cum communi, peccare illegitimum occultum graviter, acceptando Praelaturam, & teneri dimittere illam, quia semper peccat, dum contra Canones prohibentes eam nullatenus, hoc est nullo tempore haberi a tali, eam habet. Quia tamen hoc ipsum sit praecipuum humanum, ait eum posse retinere beneficium, si non potest sine gravi infamia sui, aut suorum illud dimittere, aut obtinere dispensationem, citatque pro hoc Rodriq.

tom. 1. q. 13. d. 5.

